

Åländska avvikelser och övriga ändringar i TIM-AKA 2014-2016

Innehållsförteckning

UNDERTECKNINGSPROTOKOLL TILL DET KOMMUNALA ARBETSKOLLEKTIVAVTALET FÖR TIMAVLÖNADE

2014–2016.....	1
Allmän del.....	5
§ 2 Lokala avtal	5
Arbetstid.....	5
§ 9 Arbetstid i dagarbete enligt 6 § arbetstidslagen och i tvåskiftsarbete.....	5
§ 12 Arbetstid i kontinuerligt treskiftsarbete	6
§ 13 Arbetstid i avbrutet treskiftsarbete	6
§ 23 Söndagsarbete	6
§ 24 Kvälls- och nattlägg samt skiftespåslag.....	7
§ 27 Söckenhelgersättning	7
§ 33 a Handledararvode (ÅL).....	7
Löner.....	8
§ 37 Lönebetalning	8
Semester.....	8
§ 49 Tid som likställs med arbetade dagar	8
§ 53 Sparande av semester.....	8
§ 54 Flyttning av semester på grund av arbetsoförmåga.....	9
§ 55 Uträkning och betalning av semesterlön och semesterersättning.....	10
§ 57a Omvandling av högst 1/3 av semesterlönen till ledighet (ÅL).....	12
Arbetsledigheter och vissa förmåner för arbetstagarna	14
§ 61 Sjuklön.....	14
§ 65 Plötsligt insjuknat barn	14
§ 65 a Familjeledigheter	16
§ 67 Avlönade frånvarodagar	16
§ 69a Hälso- och sjukvårdsbesök.....	16
§ 69b Flyttningsledighet.....	16
§ 70 Lön för frånvarodagar	16
Förtroendemän och arbetarskyddsfullmäktiga.....	17
§ 71 Förtroendemän	17

UNDERTECKNINGSPROTOKOLL TILL DET KOMMUNALA ARBETSKOLLEKTIVAVTALET FÖR TIMAVLÖNADE 2014–2016

- § 1 Avtalets giltighetstid och eventuell uppsägning
 Detta arbetskollektivavtal är ikraft 1.5.2014–28.2.2017. Avtalsperioden består av två delperioder, av vilka den första infaller 1.5.2014-31.12.2015 och den andra 1.1.2016-28.2.2017. Efter 28.2.2017 fortsätter avtalet att gälla ett år i sänder om det inte skriftligt sägs upp minst sex veckor innan avtalsperioden löper ut.
- Även om avtalet sägs upp är dess bestämmelser i kraft tills parterna gemensamt konstaterar att förhandlingarna om ett nytt avtal har slutförts eller tills någondera avtalsparten skriftligt uppger sig anse att förhandlingarna är slutförda.
- § 2 Allmänna förhöjningar under den första delperioden 1.5.2014-31.12.2015
- mom. 1 Allmän förhöjning 1.7.2014
 Lönerna höjs 1.7.2014 eller vid ingången av den lönebetalningsperiod som börjar närmast efter detta datum genom en allmän förhöjning på det sätt som framgår av §§ 4–9.
- mom. 2 Allmän förhöjning 1.7.2015
 Lönerna höjs 1.7.2015 eller vid ingången av den lönebetalningsperiod som börjar närmast detta datum genom en allmän förhöjning om 0,30 %. Lönerna justeras på det sätt som framgår av §§ 10 – 13.
- § 3 Avtalsenliga förhöjningar under den andra delperioden 1.1.2016-28.2.2017
- mom.1 Kommunala avtalsdelegationen och huvudavtalsorganisationen förhandlar före den 30.9.2015 om lönejusteringar under den andra delperioden.
- mom.2 Om förhandlingarna gällande lönejusteringar för den andra delperioden inte leder till resultat kan parterna skriftligen säga upp avtalet senast den 31.10.2015 så att det upphör att gälla den 31.12.2015.

- § 4 Grundtimlöner och löner för unga arbetstagare från 1.7.2014
Grundtimlönerna och lönerna för unga arbetstagare bestäms och de individuella grundtimlönerna höjs 1.7.2014 enligt följande:

Lönegrupp		Euro/timme		Höjning av grundtimlön cent/timme
I	A	13,07	- 14,78	13
	B	11,72	- 13,73	13
	C	10,91	- 12,35	12
II	A	10,53	- 11,47	12
	B	10,36	- 11,04	12
III		10,23	- 10,71	12
IV			9,52	12
O			9,78	12
Löner för arbetstagare under 18 år		8,92	- 9,16	12

Grundtimlönen för en arbetstagare i sysselsättningsverksamhet för handikappade är lägre än ovan nämnda förhöjda fulla grundtimlön i motsvarande grad som arbetsförmågan är nedsatt.

- § 5 Arbetserfarenhetstillägg från 1.7.2014
Arbetserfarenhetstilläggen höjs så att tillägget efter två anställningsår är 0,54 euro, efter fyra anställningsår 1,04 euro och efter sju anställningsår 1,56 euro.

- § 6 Individuellt tillägg från 1.7.2014
Det individuella tillägget höjs med 1 cent.

- § 7 Arbetsmiljötillägg
Ingen förhöjning av arbetsmiljötillägget sker under den första delperioden.

- § 8 Ackordslöner från 1.7.2014
Ackordslönerna höjs med i snitt 1 %.
Inkomst målen för delackordlönesättningen i bilaga 4 i TIM-AKA höjs med 1 %.
Inkomst mål från 1.7.2014, euro/timme

Nivå I	16,12	-	19,96
Nivå II	14,44	-	17,85
Nivå III	13,87	-	16,25
Nivå IV	13,24	-	15,48
Nivå V	12,31	-	14,36
Nivå VI	11,24	-	13,07

- § 9 Justering av medeltiminkomsten enligt TIM-AKA § 35 mom. 1
Den allmänna förhöjningen har följande verkan på de kvartalsvisa medeltiminkomster som avses i § 35 mom. 1 i kollektivavtalet:

De medeltiminkomster som räknats ut på III–IV kvartalet år 2013 samt I och II kvartalet år 2014 höjs med 1 %. De höjda medeltiminkomsterna används från den dag då den ovan nämnda allmänna förhöjningen har trätt i kraft.

- § 10 Grundtimlöner och löner för unga arbetstagare från 1.7.2015
Grundtimlönerna och lönerna för unga arbetstagare bestäms och de individuella grundtimlönerna höjs 1.7.2015 enligt följande:

Lönegrupp	Euro/timme	Höjning av grundtimlön cent/timme
I	A 13,11 - 14,82	4
	B 11,76 - 13,77	4
	C 10,94 - 12,38	3
II	A 10,56 - 11,50	3
	B 10,39 - 11,07	3
III	10,26 - 10,74	3
IV	9,55	3
O	9,81	3
Löner för arbetstagare under 18 år	8,95 - 9,19	3

- § 11 Arbetserfarenhetstillägg, arbetsmiljötillägg och individuellt tillägg från 1.7.2015
Närmare information ges senare.

- § 12 Ackordslöner från 1.7.2015
Ackordslönerna höjs med i snitt 0,30 %.
Inkomstmålen för delackordlönesättningen i bilaga 4 i TIM-AKA höjs med 0,30 %.

Inkomst mål från. 1.7.2015, euro/timme

Nivå I	16,17 - 20,02
Nivå II	14,48 - 17,90
Nivå III	13,91 - 16,30
Nivå IV	13,28 - 15,53
Nivå V	12,35 - 14,40
Nivå VI	11,27 - 13,11

- § 13 Justering av medeltiminkomsten enligt TIM-AKA § 35 mom. 1
Den allmänna förhöjningen har följande verkan på de kvartalsvisa medeltiminkomster som avses i § 35 mom. 1 i kollektivavtalet:
De medeltiminkomster som räknats ut på III–IV kvartalet år 2014 samt I och II kvartalet år 2014 höjs med 0,30 %. De höjda medeltiminkomsterna används från den dag då den ovan nämnda allmänna förhöjningen har trätt i kraft.

- § 14 Ändringar och preciseringar i avtalstexten
§ 37 mom. 3 Lönebetalning
Lönen betalas in på ett bankkonto och endast av tvingande skäl betalas den kontant.

§ 54 mom. 2 Flyttning av semester på grund av arbetsoförmåga

Om en arbetstagare när semestern eller den sparade ledigheten börjar eller under den är arbetsoförmögen på grund av sjukdom, förlossning eller olycksfall flyttas semesterdagarna under tiden för arbetsoförmåga till en senare tidpunkt.

§ 71 mom. 4 Förtroendemän

Det individuella tillägget för huvudförtroendemän har höjts.

§ 15

Fortlöpande förhandlingar

Avtalsparterna iakttar principerna om fortlöpande förhandlingar under avtalsperioden i de kollektivavtalsfrågor som parterna tar upp.

Avtalsparterna följer regelbundet med arbetet i rikets arbetsgrupper under avtalsperioden.

§ 16

Unga arbetstagare

Medan detta kollektivavtal är i kraft kan man komma överens om följande i fråga om lönen för unga arbetstagare:

För att förbättra sysselsättnings- och praktikförutsättningarna för unga under 25 år kan den högsta lönen för unga betalas för obligatorisk praktik i anknytning till examen.

För att förbättra sysselsättningsförutsättningarna för unga kan man genom lokala avtal avvika från bestämmelserna i § 31–32 i kollektivavtalet när det gäller lön för praktikantjobb, sommarjobb och dylikt under semesterperioden. Denna bestämmelse gäller inte så kallade säsongarbetare.

§ 17

Medlemsavgifter till fackföreningar

Vid inkasseringen av medlemsavgifter till fackföreningar iakttas fortfarande de bestämmelser som gällde 30.4.2014.

§ 18

Arbetsgrupper

I enlighet med § 8 i underteckningsprotokollet för allmänt kommunalt tjänste- och arbetskollektivavtal 2014-2016.

Mariehamn den 5 maj 2014

KOMMUNALA AVTALSDELEGATIONEN

FACKORGANISATIONEN FÖR OFFENTLIGT ANSTÄLLDA PÅ ÅLAND, FOA-Å RF

Med samkommun i avtalet avses kommunalförbund enligt den åländska kommunallagen. Sidhänvisningarna avser sidan i rikets TIM-AKA 2014-2016.

Allmän del

§ 2 Lokala avtal

(sida 10)

Detta avtal tillämpas inte till den del man lokalt kommit överens om att avvika från bestämmelserna i detta avtal. Genom lokala avtal kan man dock inte avvika från detta avtals bestämmelser om den genomsnittliga längden på den ordinarie arbetstiden, semesterns längd eller förmåner vid sjuk- och moderskapsledighet eller från strukturen på delackordlönesättningarna i bilaga 4. Man kan inte heller genom ett lokalt avtal komma överens om att betala en arbetstagare lägre lön än den lägsta grundtimlön som anges i grundtimlönegrupperna i bilaga 1 till detta avtal. (ÅL)

Tillämpningsdirektiv

När man avtalar om att minska lönekostnaderna ska minskningen i första hand inriktas på andra lönefaktorer än grundtimlönerna.

Enligt § 13 mom. 1 i huvudavtalet eller den fullmakt som Kommunala avtalsdelegationen gett till kommunerna 28.12.1992 för att ingå lokala avtal och det protokoll om regler kring lokala avtal som undertecknats mellan avtalsparterna 13.5.1993 iakttas bestämmelserna angående avtal om avvikelser inte ifall det i centralt gällande tjänste- eller arbetskollektivavtal har avtalats annat om ingående av lokala avtal genom egna specialbestämmelser. I så fall tillämpas de särskilda bestämmelserna i det centrala arbetskollektivavtalet. (ÅL)

Arbetstid

§ 9 Arbetstid i dagarbete enligt 6 § arbetstidslagen och i tvåskiftsarbete

(Sida 17)
mom.1

Ordinarie arbetstid

Tillämpningsdirektiv

Arbetstiden per vecka kan till exempel förläggas på följande sätt i arbetsskiftsförteckningen:

Mån	Tis	Ons	Tor	Fre	Lör	Sön
8	8	8	8	6,25	-	-

Arbetsskiftsförteckningen bör göras upp så, att en arbetsdag som är kortare än 8 timmar också under söckenhelgsveckor i allmänhet är veckans sista arbetsdag, som ska vara minst 6,25 timmar lång.

Under en söckenhelgsvecka förkortar söckenhelgen veckans ordinarie arbetstid med 7 timmar 39 minuter. Om söckenhelgen i exemplet ovan infaller på en onsdag, torsdag, och fredag är arbetstiden för tisdagen 7 timmar 18 minuter. Om söckenhelgen i exemplet infaller

på torsdag och fredag blir arbetstiden för onsdagen 6 timmar 57 minuter. Om söckenhelgen infaller på fredagen blir arbetstiden för torsdagen 6 timmar 36 minuter.

Om de kommunala funktionerna har sådan särskild karaktär att det inte är ändamålsenligt att tillämpa en arbetsskiftsförteckning enligt ovan, kan man till exempel i tvåskiftsarbete eller vid tillämpning av genomsnittlig veckoarbetstid också iaktta något annat förfarande.

mom.2

Arbetstiden under söckenhelgsveckor

Nyårsdagen, trettondagen, långfredagen, annandag påsk, första maj, Kristi himmelfärdsdag, självstyrelsedagen, midsommaraftonen, självständighetsdagen, julaftonen, juldagen och annandag jul är extra lediga dagar, om det är möjligt med beaktande av arbetets natur. (ÅL)

Om en ovannämnd dag infaller på någon annan dag än lördag eller söndag, är arbetstiden under veckan eller arbetsperioden 7 timmar 39 minuter kortare än den arbetstid per vecka som nämns i § 9 mom. 1. När det gäller deltidsarbetstid förkortas denna för varje arbetstidsförkortande söckenhelg med den andel av 7 timmar 39 minuter timmar som arbetstagarens deltidsarbetstid utgör av full arbetstid enligt 9 § mom. 1. Övriga söckenhelger förkortar inte arbetstiden under respektive vecka eller arbetsperiod. (ÅL)

§ 12

Arbetstid i kontinuerligt treskiftsarbete

(sida 20)

Paragrafen ingår inte i TIM-AKA avtalet på Åland

§ 13

Arbetstid i avbrutet treskiftsarbete

(Sida 24)

Paragrafen ingår inte i TIM-AKA avtalet på Åland

§ 23

Söndagsarbete

(Sida 31)

mom. 1

Dagarbete

För annat arbete än skiftarbete som utförts klockan 00.00 - 24.00 på söndag eller annan kyrklig högtidsdag, påsklördagen, första maj, midsommarafton, självständighetsdagen, självstyrelsedagen och julafton betalas: (ÅL)

- en med 100 % förhöjd lön för de första arbetstimmar under kalenderdygnet för vilka betalas söckenhelgersättning enligt § 27 nedan och
- i övrigt en med 200 % förhöjd lön.

I ovan nämnda ersättningar ingår ersättning för eventuellt övertidsarbete per dygn och vecka.

mom.2

Skiftarbete

För skiftarbete som utförts på söndag eller annan kyrklig högtidsdag, första maj, midsommarafton, självständighetsdagen och självstyrelsedagen, betalas en med 100 % förhöjd lön. Om arbetet är övertidsarbete, betalas dessutom en övertidsersättning som räknas ut på arbetstagarens oförhöjda lön. (ÅL)

Söndag och kyrkliga helgdagar samt midsommarafton anses börja kl. 18.00 föregående dag och sluta kl. 24.00 på söndagen eller helgdagen

För skiftarbete som utförts på påskafton kl. 00.00-24.00, på midsommardagen eller på julafton som infaller på en lördag eller söndag betalas en med 200 % förhöjd lön, och för skiftarbete som utförts på julafton som infaller någon annan dag än på en lördag eller söndag betalas en med 100 % förhöjd lön. I dessa förhöjda löner ingår ersättning för eventuellt övertidsarbete per dygn eller vecka samt den förhöjning som nämns i första stycket ovan.

Julafton anses börja kl. 18.00 föregående dag och sluta kl. 24.00 på nämnda helgdagsafton.

§ 24

(Sida 32)

mom.1

Kvälls- och nattlägg samt skiftespåslag

Kvälls- och nattlägg

Till en arbetstagarare betalas för sådant arbete mellan kl. 18.00 och 21.00 som inte är skiftarbete ett kvällstillägg på 15 % och mellan kl. 21.00 och 7.00 ett nattlägg på 30 %, vilka räknas ut på basis av medeltiminkomsten enligt 35 § mom. 1.

§ 27

(Sida 33)

mom.1

Söckenhelgersättning

Betalning av söckenhelgersättning

För långfredagen, annandag påsk, Kristi himmelfärdsdag, midsommarafton eller på någon annan veckodag än lördag eller söndag infallande nyårsdag, trettondag, första maj, självstyrelsedag, självständighetsdag, julafton, juldag eller annandag jul betalas till arbetstagararen 7 timmar 39 minuters lön i söckenhelgersättning beräknad på medeltiminkomsten uträknad enligt 35 § mom. 1, oberoende av om arbetstagararen under de ovan nämnda dagarna har arbetat eller varit ledig. (ÅL)

Till deltidsarbetande arbetstagarare betalas i söckenhelgersättning för varje ovan nämnd arbetstidsförkortande söckenhelg den andel av 7 timmar 39 minuter som arbetstagararens deltidsarbetstid utgör av full arbetstid enligt 9 § mom. 1.

Söckenhelgersättning betalas för arbetad tid kl. 00.00 - 24.00 under en dag som berättigar till söckenhelgersättning, högst för de första timmarna 7 timmar 39 minuter i arbete.

§ 33 a

mom.1

Handledararvode (ÅL)

Till anställd som handleder studerande som gör sin studiepraktik (lära i arbete) betalas en penningersättning om 2,10 euro per handledningstimme. När fler anställda handleder studerande delas ersättningen proportionellt mellan dessa i enlighet med den arbetstid som den anställda handleder en studerande. (tillförlitlig utredning, till exempel krysslista)

mom. 2

Till en anställd som är behörig som examensbedömare för studerande betalas en särskild ersättning om 70 € för varje bedömningstillfälle (bedömningen ca 1 arbetsvecka)

mom. 3 Till en anställd som handleder en studerande i läroavtalsutbildning betalas en penningersättning som är 10 % av den uppgiftsrelaterade lönen per månad under den tid handledningen av den studerande pågår.

Löner

§ 37 Lönebetalning

(sida 42)

mom. 3 Betalning av lön
Lönen betalas på det bankkonto i ett penninginstitut som arbetstagaren uppgett.

Betalningsordningen ska sändas i så god tid att lönen kan beräknas stå till arbetstagarens förfogande på förfallodagen.

Lönen kan betalas kontant endast av sådana tvingande skäl som avses i 2 kap. 16 § i arbetsavtalslagen (hänvisningsbestämmelse)

Semester

§ 49 Tid som likställs med arbetade dagar

(Sida 49)

9) annan tillåten frånvaro under sammanlagt högst 30 kalenderdagar under kvalifikationsåret, förutsatt att arbetstagaren under kvalifikationsåret har varit i arbete hos kommunen eller kommunalförbundet under minst 22 arbetsdagar. Om arbetstagaren får semester eller semesterersättning för frånvarotiden på grund av ett anställningsförhållande till en annan arbetsgivare, kan man helt och hållet låta bli att räkna en sådan frånvarotid som likställd med arbetade dagar. Som annan tillåten frånvaro anses också frånvarotid som överskrider de i punkt 2, 5 och 6 nämnda tiderna.

§ 53 Sparande av semester

(Sida 58)

Av de semesterdagar som en arbetstagare tjänar in varje år kan den del som överstiger 15 semesterdagar tas ut som sparad ledighet efter den semesterperiod som följer på semesterårets semesterperiod, om arbetstagaren och arbetsgivarens representant kommer överens om detta. Den sparade ledigheten tas ut vid en tid som arbetstagaren och arbetsgivarens representant kommer överens om. Om arbetstiden ändras väsentligt eller om arbetstagaren blir permitterad tills vidare, betalas ersättning för varje dag av sparad ledighet som inte tagits ut. Ersättningen beräknas i enlighet med § 55 eller 56.

Tillämpningsanvisning

I allmänhet är det ändamålsenligt att komma överens om sparad ledighet och, om möjligt, när den ska tas ut samtidigt som arbetsgivaren fastställer semestern i enlighet med § 52 mom. 1–2. Se också tillämpningsanvisningen för § 52 mom. 7.

Om arbetstagaren sparar semester för vilken lönen bestäms enligt § 55 mom. 5 och 6, bestäms lönen för den sparade ledigheten likaså enligt § 55 mom. 5 och 6 när ledigheten tas ut eller semesterersättning betalas för ledigheten.

§ 54

(Sida 58)

Flyttning av semester på grund av arbetsoförmåga

mom. 1

Om en arbetstagare när semestern eller den sparade ledigheten börjar eller under den är arbetsoförmögen på grund av sjukdom, förlossning eller olycksfall, flyttas de semesterdagar eller dagar av sparad ledighet som infaller under tiden av arbetsoförmåga till en senare tidpunkt, om arbetstagaren anhåller om det utan ogrundat dröjsmål och, om möjligt, innan semestern börjar.

Protokollsanteckning

Bestämmelserna i § 54 tillämpas från och med 1.5.2014 oberoende av vilket kvalifikationsårs semester det är fråga om.

Tillämpningsanvisning

Motsvarande rätt att flytta semestern eller den sparade ledigheten gäller om det är känt att arbetstagaren under sin semester kommer att genomgå sådan sjukvård eller annan därmed jämförbar vård som innebär arbetsoförmåga under tiden för vården.

En utredning enligt mom. 2 nedan som lämnats till arbetsgivaren innan semestern börjat eller utan ogrundat dröjsmål betraktas som anhållan om att skjuta upp semestern.

mom. 2

På arbetsgivarens begäran är arbetstagaren skyldig att visa upp ett läkarintyg eller, enligt arbetsgivarens prövning, någon annan tillförlitlig utredning över sin arbetsoförmåga.

mom. 3

Sommarsemester som skjutits upp på ovan nämnda sätt ska i mån av möjlighet tas ut inom semesterperioden och vintersemester ska tas ut innan följande semesterperiod börjar.

mom. 4

Om flyttad semester inte kan tas ut enligt ovan, kan flyttad sommarsemester tas ut efter semesterperioden under samma kalenderår och flyttad vintersemester inom det kalenderår som följer på semesterperioden. Om semestern på grund av att arbetstagarens arbetsoförmåga fortgår inte kan tas ut ens inom den tid som anges i föregående mening, betalas semesterersättning enligt § 58 mom. 1 eller 3 för den outtagna semestern, om inte arbetsgivaren och arbetstagaren kommer överens om att semestern tas ut enligt § 52 mom. 7.

mom. 5

Om arbetsgivaren och arbetstagaren kommit överens om att semestern tas ut enligt § 52 mom. 7, men detta inte går att genomföra på grund av fortsatt arbetsoförmåga, betalas semesterersättning enligt § 58 mom. 1 eller 3 för den outtagna semestern.

mom. 6

Arbetsgivaren ska meddela tidpunkten för den uppskjutna semestern två veckor eller, om detta inte är möjligt, senast en vecka innan semestern börjar.

§ 55 Uträkning och betalning av semesterlön och semesterersättning

(Sida 59)

mom. 1 Grunden för uträkning av en arbetstagares semesterlön och semesterersättning enligt § 58 mom. 1 och 2 utgörs av den enligt § 35 mom. 1 uträknade medeltiminkomst som används när semestern eller en del av den börjar eller när semesterersättning betalas.

Huvudregel

mom. 2 I annat än treskiftsarbete räknar man ut semesterlönen genom att multiplicera det i mom. 1 avsedda aritmetiska medelvärdet av medeltiminkomsterna med 1,5 och den sålunda förhöjda medeltiminkomsten med det timantal som utan semestern hade varit ordinarie arbetstid för arbetstagaren enligt arbetsskiftsförteckningen.

mom. 4 Semesterersättningen räknas ut genom att man multiplicerar den i mom. 2 avsedda förhöjda medeltiminkomsten med antalet semesterersättningsdagar och den genomsnittliga ordinarie arbetstiden per dygn. Den genomsnittliga ordinarie arbetstiden per dygn för personer som arbetar full arbetstid i annat än treskiftsarbete är 7,65 timmar.

Arbetstiden och lönen ändras

mom. 5 Om arbetstagarens ordinarie arbetstid och därmed också lönen har ändrats under kvalifikationsåret eller efter kvalifikationsårets slut innan semestern börjar, beräknas semesterlönen och semesterersättningen för den semester som tjänats in under det gångna kvalifikationsåret genom att den oförhöjda medeltiminkomsten som avses i mom. 1 multipliceras med den genomsnittliga arbetstidsprocenten under kvalifikationsåret samt med antalet semester- eller semesterersättningsdagar och med den genomsnittliga ordinarie arbetstiden per dygn, dvs. 7,65 timmar.

Till semesterlönen läggs en förhöjning som beräknas genom att den genomsnittliga timinkomsten enligt mom. 1 multipliceras med 0,5 och med det antal timmar som utan semestern hade varit ordinarie arbetstid för arbetstagaren enligt arbetsskiftsförteckningen.

Tillämpningsanvisning

Bestämmelsen tillämpas i situationer där förändringar i arbetstiden och därmed också lörens belopp avtalas mellan arbetsgivaren och arbetstagaren. Sådana förändringar i arbetstiden kan bli aktuella bland annat vid övergång till deltidspension, delinvalidpension, partiell sjukledighet eller partiell vårdledighet eller då arbetstagaren av någon annan orsak själv ber om att få arbeta deltid. Bestämmelsen tillämpas också när en anställning ombildas till deltidsanställning. Däremot tillämpas bestämmelsen inte på permittering i form av förkortad arbetstid, utan semesterlönen och semesterersättningen bestäms då enligt mom. 2–4.

Semesterlönen bestäms enligt mom. 5–6 både när arbetstiden förlängs och när den förkortas och lönen därmed ändras.

Om arbetsgivaren och arbetstagaren kommer överens om att semester tas ut enligt § 52 mom. 7 under kvalifikationsåret korrigeras semesterlönen så att den motsvarar lönen enligt mom. 5–6, om arbetstagarens arbetstidsprocent och lön ändras under kvalifikationsåret.

Exempel

En arbetstagare har full arbetstid enligt kollektivavtalet under perioden 1.4.2014–30.9.2014. Från och med 1.10.2014 är arbetstiden tillsvidare 50 % av full arbetstid. Den genomsnittliga arbetstidsprocenten under kvalifikationsåret 1.4.2014–31.3.2015 är 75 %.

$$\frac{(6 \times 50) + (6 \times 100)}{12} = 75 \%$$

När arbetstagaren har två veckors semester beräknas semesterlönen på följande sätt: (den genomsnittliga timinkomsten x 75 % x 10 x 7,65) + (0,5 x den genomsnittliga timinkomsten x 38,25).

Vid behov kan den genomsnittliga arbetstidsprocenten beräknas till exempel per löneperiod eller kalenderdag.

Protokollsanteckning

Bestämmelsen i mom. 5 och 6 i denna paragraf tillämpas på semester som tjänats in under kvalifikationsåret 2013–2014 eller senare. Semesterlönen för semester som tjänats in tidigare betalas enligt huvudregeln i mom. 2–4 ovan.

Övriga specialsituationer

- mom. 7 Semesterlönen och semesterersättningen räknas på den oförhöjda medeltiminkomsten,
- 1) om arbetstagaren omedelbart före semesterns eller semesterdelens början eller omedelbart efter semesterns eller semesterdelens slut olovligt eller utan giltigt skäl uteblivit från arbetet, eller
 - 2) om arbetstagaren underlåter att iakttä uppsägningstiden eller häver ett för viss tid ingånget arbetsavtal utan att någon viktig orsak kräver detta, eller om arbetsgivaren häver arbetsavtalet eller arbetsavtalet anses hävt, eller
 - 3) om semesterpenning har betalats till arbetstagaren under tiden för en månadsavlönad anställning.
- mom. 8 Semesterlön betalas i samband med den ordinarie lönebetalning som föregår semestern, om inte något annat överenskomms med arbetstagaren.

Exempel på uträkning av semesterlönen:

En arbetstagare har rätt till 28 semesterdagar, av vilka 20 dagar tas ut i augusti och 8 dagar i december. Medeltiminkomsterna för föregående års IV och innevarande års I, II och III kvartal, uträknade enligt § 35 mom. 1 och korrigerade med den allmänna förhöjningen, är 14,16, 14,35, 14,35 och 14,19 euro per timme.

Semesterlönen i augusti:

Semestern tas ut i hela kalenderveckor
(14,16 + 14,35) : 2 x 1,5 x 4 x 38,25 = 3 272,67 €

Semesterlönen i december:

Semestern börjar på en måndag och slutar följande veckas onsdag.

$$(14,35 + 14,19) : 2 \times 1,5 \times (38,25 + 24) = 1\,332,46 \text{ €}$$

Exempel på uträkning av semesterersättningen

En arbetstagares anställning upphör i november. Arbetstagaren har 10 intjänade semesterdagar som inte tagits ut och medeltiminkomsterna korrigerade med den allmänna förhöjningen är de samma som i föregående exempel.

Semesterersättningen är

$$(14,35 + 14,19) : 2 \times 1,5 \times 7,65 \times 10 = 1\,637,48 \text{ €}$$

§ 57a Omvandling av högst 1/3 av semesterlönen till ledighet (ÅL)

- mom. 1 Högst en tredjedel av arbetstagarens semesterlön för den semester som intjänats för semesteråret kan på frivillig basis omvandlas till ledighet med lön på det sätt som framgår av tabellen i mom.9. Den lokala arbetsgivaren fattar beslut om den praktiska tillämpningen av bestämmelsen hos kommunen/kommunalförbundet.
- mom. 2 Företrädaren för den kommunala arbetsgivaren och arbetstagaren gör tillsammans upp en skriftlig plan beträffande omvandlingen av ovannämnda del av semesterlönen till en motsvarande ledighet med lön och de tidpunkter då han ämnar hålla ifrågavarande ledigheter. Sådant avtal bör ingås före semesterperiodens början. Ledigheten ska ges inom förloppet av samma period som den semester som hör till samma kvalifikationsår som semesterlönen och den kan förenas med arbetstagarens semester.
- mom. 3 Ledigheten ges inom ramen för vad arbetsuppgifterna och arbetstidsarrangemangen på arbetsplatsen medger.
- mom. 4 Uträkning av semesterlön och lön för ledigheten
- 1) Till den del man har avtalat om ersättande av en tredjedel av semesterlönen med motsvarande fritid, räknas den ordinarie semesterlönen genom att multiplicera det i 55 § mom. 2 i arbetskollektivavtalet avsedda aritmetiska medelvärdet med talet 1,0.
- Till den del en mindre del av semesterlönen ersätts med ledighet räknas den ordinarie semesterlönen genom att multiplicera det aritmetiska medelvärdet med en motsvarande större koefficient enligt tabellen i mom. 9.
- 2) Den lön som betalas för tiden för ovannämnda motsvarande ledighet räknas ut i enlighet med 35 § mom.1 eller 55 § mom.1 punkten i det kommunala arbetskollektivavtalet för timavlönade arbetstagare.
- 3) Beträffande framskjutande och hållandet av ledigheten iakttas vad om semester är avtalat. Om en arbetstagare insjuknar, avbryts ledigheten så att den räknat fr.o.m. följande dag förändras till sjukledighet.
- mom. 5 Tiden för ledigheten är kvalificerande för semester, arbetserfarenhetstillägg och motsvarande förmåner på samma sätt som semesterdagar. När semesterns längd fastställs på

basen av semesterkvalifikationsåret betraktas ledigheten såsom likvärdig med arbetade dagar på samma sätt som semesterdagar gör detta.

mom. 6 När arbetstiden beräknas beaktas ledigheten på samma sätt som tiden för semester. Om arbetsförhållandet upphör på grund av att arbetstagaren omedelbart övergår i anställning hos en annan förvaltningsenhet inom samma kommun eller kommunalförbund har han rätt att överflytta kvarstående ledighet till sin nya anställning för att hållas i denna.

mom. 7 När arbetsförhållandet upphör i andra fall än den i den föregående punkten nämnda fallet eller om arbetstagaren övergår till att arbeta på deltid, betalas den del av semesterlönen som motsvarar den icke hållna ledigheten enligt tabellen i mom.9.

mom. 8 Man kan omvandla en del av semesterlönen till ledighet i enlighet med alternativen i följande tabell. Där anges för varje alternativ motsvarande koefficient för uträkning av den ordinarie semesterlönen då semesterrätten i arbetsdagar är 38, 28, eller 23. Högsta antalet lediga dagar som motsvarar en tredjedel av semesterlönen är då respektive 19, 14 eller 11.

mom. 9 Semesterrätt 38 arbetsdagar enligt TIM-AKA 50 § mom. 2:

Lediga dagar	Koefficient för beräkning av den ordinarie semesterlönen
19	1,0
15	1,105
10	1,235
5	1,37

Semesterrätt 28 arbetsdagar enligt TIM-AKA 50 § mom. 2 punkt 2a och 2b:

Lediga dagar	Koefficient för beräkning av den ordinarie semesterlönen
14	1,0
11	1,11
8	1,21
4	1,36

Semesterrätt 23 arbetsdagar enligt TIM-AKA 50 § mom. 2 punkt 3:

Lediga dagar	Koefficient för beräkning av den ordinarie semesterlönen
11	1,0
7	1,18
3	1,36

Arbetsledigheter och vissa förmåner för arbetstagarna

§ 61 Sjuklön

(Sida 66)

mom. 1 Om en arbetstagare genom ett vederbörligen godkänt läkarintyg har visat att han eller hon är oförmögen att utföra sitt arbete och om sjukdomen eller olycksfallet inte har inträffat under sådana förhållanden som enligt arbetsavtalslagen utgör hinder för erhållande av sjuklön, betalas under pågående anställning sjuklön under samma kalenderår enligt nedan. En arbetstagare har även rätt till sjuklön för organdonation och förberedelser inför organdonation. (ÅL)

mom. 8 Arbetsoförmågan ska påvisas genom ett vederbörligen godkänt läkarintyg. Arbetsoförmågan kan påvisas också på något annat tillförlitligt sätt i fråga om arbetsoförmåga som varar högst fem dagar eller, enligt beslut av den behöriga myndigheten, också i fråga om arbetsoförmåga som varar längre än fem dagar, såvida inte den som beviljar sjukledigheten av särskilda skäl anser att det också i dessa fall behövs läkarintyg. (ÅL)

Tillämpningsanvisning

Ett annat tillförlitligt sätt kan till exempel vara ett intyg av en hälsovårdare eller sjukskötare. Den behöriga myndigheten kan också besluta att det vid mycket kort sjukfrånvaro inte behövs något intyg, utan enbart tillstånd av chefen. För att få dagpenning enligt sjukförsäkringslagen ska den försäkrade i allmänhet visa folkpensionsanstalten ett godtagbart läkarintyg över sin sjukdom, förutom för den så kallade självrisktiden. (ÅL)

mom. 9 En anställd som på remiss av läkare bör genomgå en rehabilitering som godkänts av FPA ska omfattas av § 2 "Sjuklön" i Kapitel V i AKTA. Ersättning från FPA ska betalas till arbetsgivaren.(ÅL)

§ 65 Plötsligt insjuknat barn

(sida 72)

En arbetstagare har rätt att få arbetsledighet för att ordna vård för eller för att vårda ett eget barn under 12 år eller ett annat barn under 12 år som varaktigt bor i hans/hennes hem eller ett eget handikappat då barnet insjuknar plötsligt och ingen annan vård kunnat ordnas, högst för 4 arbetsdagar i sänder. (ÅL)

För tillfällig vårdledighetstid antingen hemma eller på sjukhus betalas till arbetstagaren lön för arbetstimmar enligt arbetsskiftförteckningen för högst 3 på varandra följande kalenderdagar. En förutsättning för betalning av lön är att båda föräldrarna förvärvsarbetar utanför hemmet

eller att den andra föräldern på grund av något faktiskt hinder inte har möjlighet att delta i vården av barnet eller att det är fråga om ensamförsörjare, och att en tillförlitlig utredning över insjuknandet visas upp. Endast en förälder åt gången kan ta ut tillfällig vårdledighet.

Arbetstagaren ska omedelbart underrätta arbetsgivaren om den tillfälliga vårdledigheten och om orsaken till denna.

Ett ovan avsett faktiskt hinder är sjukhusvård, fullgörande av värnplikt, deltagande i repetitionsövningar i reserven eller vistelse på annan ort på grund av studier eller pågående resa eller andra liknande förhållanden.

Ifall det efter ovannämnda akuta sjukdom krävs återbesök/kontroll hos läkare/hälsovårdare kan arbetstagare för detta beviljas avlönad ledighet högst en dag i sänder. Om tiden för ovannämnda återbesök/kontroll överenskommes med arbetsgivaren. (ÅL)

Har åt arbetstagare beviljats arbetsledighet för anordnande av annan vård då icke skolpliktigt barns ordinarie dagvårdare plötsligt insjuknat, utbetalas åt honom eller henne under sådan arbetsledighetstid ordinarie lön för högst en kalenderdag i sänder. (ÅL)

Tillämpningsanvisning

Med handikappat barn förstås här oberoende av ålder en person, vars behov av vård kan jämföras med barn under 12 år. Då ett sådant barn plötsligt insjuknar blir barnet till följd av sitt handikapp så hjälplös att han eller hon inte kan ta hand om sig själv. Handikappade barn är framför allt utvecklingshämmande barn, men även beroende på hur gravt handikappet är, övriga hjärnskadade, rörelsehämmande, synskadade eller hörselskadade barn. Med ett handikappat barn avses inte ett kroniskt sjukt barn (med t.ex. diabetes, allergi, astma). En kronisk sjukdom kan dock leda till ett tillstånd där det sjuka barnet bör anses vara handikappat på det sätt som avses i avtalet, t.ex. ett barn med svår hjärtsjukdom eller diabetes. Arbetstagaren är skyldig att vid behov med läkarintyg visa att hans barn över 12 år är handikappat på detta sätt. (ÅL)

Arbetsledighetens maximilängd är 4 arbetsdagar, varför det är skäl att använda kortare arbetsledigheter om behov av fyra dagars ledighet inte kan visas. Frånvarons längd ska alltid bedömas från fall till fall med beaktande av bl. a. möjligheterna att anordna vård och sjukdomens art. Dagen efter den då barnet insjuknat är i allmänhet den första arbetsledighetsdagen, oavsett om barnet insjuknat under arbetstagarens lediga dag eller mitt under en arbetsdag. I det fall att barnet insjuknat mitt under en arbetsdag får arbetstagaren således i allmänhet sin lön för den dagen till utgången av sitt arbetsskift, medan dagen efter den då barnet insjuknat blir den första arbetsledighetsdag som här avses. Avlönad arbetsledighet kan beviljas för ovan nämnda maximitider i sänder. Under denna tid kan barnet vistas antingen hemma eller på sjukhus eller kombinerat på båda ställen. Om den situation som avses i denna punkt fortsätter att vara svår över nämnda maximitid, kan det på ansökan av arbetstagaren bli aktuellt att bevilja arbetsledighet enligt prövning. Det beror i detta fall på arbetsgivaren huruvida lönen ska betalas.

§ 65 a Familjeledigheter

Hänvisning till Arbetsavtalslagen kap. 4 § 7 a avseende familjeledigheter.

§ 67 Avlönade frånvarodagar

(Sida 76)

Tjänsteinnehavares/arbetstagares 50- och 60-årsdag, på arbetsdag infallande egen vigseldag, dag för registrering av partnerskap och uppbådsdag i enlighet med värnpliktslagen samt på nära anhörigs begravning (jordfästningsdag) utgör avlönade fridagar. Vid nära anhörigs begravning utanför landskapet Åland beviljas en avlönad fridag i samband med jordfästningsdagen. (ÅL)

Tillämpningsanvisning

Tjänsteinnehavare/arbetstagare beviljas en ledig dag i samband med sin 50- och 60 årsdag oberoende på vilken veckodag födelsedagen infaller. Om någon av de övriga dagarna infaller på en ledig dag eller under den anställdes semester, berättigar detta inte till en ledig dag under någon annan tidpunkt. (ÅL)

Med nära anhörig avses make, maka, partnern i registrerat partnerskap, sambo, föräldrar, makens, makans, partnerns i ett registrerat partnerskap eller sambos föräldrar, barn, bröder, systrar barnbarn samt mor- och farföräldrar. (ÅL)

§ 69a Hälso- och sjukvårdsbesök

Till tjänsteinnehavare/arbetstagare beviljas tjänst-/arbetsledighet med lön för att göra läkarbesök, tandläkarbesök, besök hos tandhygienist besök vid mentalvårdsbyrå, fysikalisk behandling som föreskrivits av läkare eller blodgivning då anmälan härom görs minst tre arbetsdagar på förhand.(ÅL)

Tillämpningsanvisning

Tjänste-/arbetsledighet kan beviljas enbart för faktisk tid som går åt till besöket. Om tidpunkten för ovannämnda besök överenskommes med arbetsgivaren. (ÅL)

§ 69b Flyttningsledighet

Åt arbetstagaren beviljas arbetsledighet med lön för flyttningsdag om han och hans familj ska flytta till annan bostad med ny adress under förutsättning att flyttningen ska sammanfalla med viss dag i en månad och inte kan förläggas till arbetstagarens veckoledighet och att båda makar är förvärvsarbetande eller att det är fråga om ensamförsörjare.

§ 70 Lön för frånvarodagar

(sida 78)

Den lön som ska betalas för en i denna paragraf avsedd och eventuell annan avlönad ledighet från arbetet räknas ut på basis av medeltiminkomsten enligt § 35 mom. 1.

Anmärkning

Kommunala avtalsdelegationen har gett en rekommendation till kommunerna och kommunalförbunden om lön under arbetsledighet som eventuellt beviljats för deltagande i sammanträden vid de högsta beslutande organen för huvudavtalsorganisationerna (KAD: s cirkulär nr 26/1990).

Förtroendemän och arbetarskyddsfullmäktiga

§ 71 Förtroendemän

(Sida 79)

mom.4

Ersättande av en förtroendemans inkomster

Kommunen eller kommunalförbundet ersätter de inkomster som förtroendemännen förlorar för att de är verksamma som förtroendemän eller på annat sätt fullgör uppdrag som överenskommit med arbetsgivaren. Likaså ersätts det inkomstbortfall som följer av att en förtroendeman deltar i en inspektion som arbetarskyddsinspektören förrättar på arbetsplatsen.

Ersättningen för inkomstbortfall till huvudförtroendemän och förtroendemän avtalas lokalt till exempel enligt § 35. Grundtimlönen för en huvudförtroendeman i huvudsyssla ska vara minst så stor som den nedre gränsen i lönegrupp I A anger.

Till en huvudförtroendeman betalas 0,41–1,26 €/timme och från 1.7.2014 eller från ingången av den lönebetalningsperiod som börjar närmast detta datum 0,42–1,27 €/timme som ett individuellt tillägg, vilket inkluderas i den ersättning för inkomstbortfall som anges i föregående stycke och i den lön som betalas för arbetad tid. Tilläggets storlek bestäms inom de nämnda gränserna med beaktande av hur omfattande huvudförtroendemansens uppgifter är och huruvida huvudförtroendemannen deltar i sådana utvecklingsprojekt som arbetsgivaren genomför och/eller i utvecklingen och införandet av produktivetsbundna lönesystem.

Tillägget kan med stöd av ett lokalt avtal betalas till någon annan förtroendeman i stället för till huvudförtroendemannen, särskilt i samband med planering och tillämpning av produktivetsbundna lönesystem. Av särskilda orsaker kan förtroendemanners ersättning enligt lokal överenskommelse delas på en eller flera förtroendemän.

Huvudförtroendeman och förtroendeman har rätt att vid två tillfällen årligen om maximalt 4 timmar per gång delta i sådan avtalsinformation som hans huvudavtalsorganisation anordnar. Det inkomstbortfall som förorsakas av deltagandet ersätts enligt samma grunder som för de övriga förtroendemannauppdragen.